

YURTDIŞI LOJİSTİK DAĞITIM AĞLARININ DESTEKLENMESİ HAKKINDA CB KARARI

Yurt Dışı Lojistik Dağıtım Ağlarının Desteklenmesi Hakkında Karar (“**Karar**”) bugünkü (20.04.2022) Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Karar ile aynı konuda çıkarılmış olan önceki tarihli ve 3080 sayılı Yurtdışı Lojistik Merkezlerinin Desteklenmesi Hakkında Karar (“**Önceki Karar**”) yürürlükten kaldırılmıştır.

Karar’ın amacı;

- Ülkemiz ihracatının etkin ve kapsamlı akışını sağlamak,
- İhracatçılarımızın uluslararası tedarik zincirlerine daha hızlı ve rekabetçi fiyatlarla nüfuz etmelerini temin etmek ve
- Önemli pazarlardaki ihracat performansımızı istikrarlı kılacak altyapı olanaklarını oluşturmak üzere

yurtdışı lojistik dağıtım ağlarının kurulmasına ve/veya işletilmesine ilişkin giderlerin Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu’ndan karşılanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

I. Karardan Yararlanacak Kişi ve Kuruluşlar

Karar kapsamında verilecek desteklerden, yurt dışı lojistik dağıtım ağlarının kurulması ve/veya işletilmesine yönelik olarak Türkiye’de yerleşik işbirliği kuruluşları ve kullanıcılar yararlanabilecektir.

İşbirliği kuruluşları ve kullanıcılar Karar kapsamında ayrı ayrı tanımlanmıştır.

Buna göre;

Karar kapsamında, destekten yararlanacak ve Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenecek işbirliği kuruluşları şunlardır:

- Kamu kurum ve kuruluşları;
- Sektörel çatı kuruluşları;
- İlgili hizmet sektörlerindeki diğer kuruluşları;
- Yurt dışı lojistik dağıtım ağının faaliyet gösterdiği veya göstereceği ülkede gümrükleme dahil depoculuk ve taşımacılık hizmetlerinin tamamının yanı sıra dağıtım, katma değerli lojistik hizmetleri ve tedarik zinciri yönetimi hizmetlerinden en az birini yerine getiren ve ilgili ülkede en az 5.000 metrekare depo alanı veya ilgili ülke plakalı en az 50 ticari araca sahip Türkiye’de yerleşik lojistik şirketlerini ya da bunlar tarafından kurulan ve en az %51 oranında hissesine sahip olunan Türk sermayeli şirketlerdir.

Görülebileceği üzere, Karar’dan yararlanacak işbirliği kuruluşları olarak, faaliyet gösterilen veya gösterilecek yabancı bir ülkede belirli bir depo alanına ve belirli sayının üzerinde taşıma aracına sahip, ilgili ülkede Karar’da sayılan hizmetleri veren Türkiye’de yerleşik lojistik şirketler veya bunlar tarafından kurulan ve çoğunluk hissesine sahip olunan Türk sermayeli şirketler belirlenmiştir.

Yürürlükten kaldırılan Önceki Karara kıyasla en önemli değişikliğin desteklerden yararlanacak “işbirliği kuruluşu” tanımında olduğu görülmektedir. Zira, önceki tanımda işbirliği kuruluşları “Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) veya bunlar tarafından kurulan ve/veya en az %51 oranında hissesine sahip olunan...” şirketler olduğu belirtilmişken, yeni tanımda bu yapılara herhangi bir atıf yoktur.

YLDA'nın destek kapsamına alınması için, işbirliği kuruluşları tarafından fizibilite raporunu da içeren bir proje ile Ticaret Bakanlığına başvuru yapılması ve projenin Ticaret Bakanlığı tarafından uygun bulunması gerekmektedir. Ticaret Bakanlığı, proje başvurusu yapılmaması durumunda, belirlediği bölge ve ülkelerde, YLDA kurulmasına veya işletilmesine yönelik olarak duyuruya çıkabilir. Duyuru yöntemleri ile YLDA'nın destek kapsamına alınmasına, kurulmasına ve işletilmesine ilişkin usul ve esaslar Karar'ın uygulanması için çıkarılacak usul ve esaslar ile belirlenecektir.

Karar kapsamında destekten yararlanacak Kullanıcılar ise yurtdışı lojistik dağıtım ağının kurulması veya işletilmesi amacıyla münhasıran işbirliği kuruluşları tarafından kurulan veya ortak olunan şirketleri ya da yurt dışı lojistik dağıtım ağının işletilmesi amacıyla işbirliği kuruluşları tarafından veya üçüncü taraf olarak gümrükleme dahil depoculuk ve taşımacılık hizmetlerinin tamamının yanı sıra dağıtım, katma değerli lojistik hizmetleri ve tedarik zinciri yönetimi hizmetlerinden en az birinin satın alındığı şirket veya şirketlerdir.

II. Yurtdışı Lojistik Dağıtım Ağı (YLDA)

Yukarıda da belirtildiği üzere, Karar'ın amacı yurt dışı lojistik dağıtım ağlarının kurulması ve/veya işletilmesine yönelik olarak Karar ile belirlenen kişi ve kuruluşlara destek sağlamaktır.

Karar kapsamında yurtdışı lojistik dağıtım ağı (YLDA), işbirliği kuruluşları tarafından yurtdışında kurulan, satın alınan, kiralanan veya hizmet alınan ve ürünlerin dağıtımını ile ilgili depolama, yükleme, boşaltma, sevkiyat, elleçleme, tehlikeli madde hizmetleri, kargo birleştirme-bölme, soğuk depolama, dağıtım vb. faaliyetlerin kümelenirilerek gerçekleştirilebilmesi için uluslararası taşımacılık ve lojistik amaçlı düzenlenmiş, farklı taşıma modlarına (karayolu, denizyolu, havayolu ve demiryolu) etkin bağlantıları olan ve en az iki veya daha fazla modlu taşımacılık imkanlarına sahip tesisleri, bu tesisler ile entegre çalışacak dağıtım ağını ve bu ağın işletilmesine yönelik yük konsolidasyonunu sağlayarak uçtan uca tüm lojistik sürecini yönetecek bilişim ve sair sistemleri ifade etmektedir.

III. Yurtdışı Stratejik Varlık (YSV)

Yurt dışı lojistik dağıtım ağının kurulması ve/veya işletilmesi bakımından Ticaret Bakanlığı tarafından uygun görülen stratejik mahiyetteki alan, tesis ve kuruluşlar yurtdışı stratejik varlık (YSV) olarak tanımlanmıştır. Bu varlıkların YLDA kapsamında kiralanacak ve işletilecek ve destek konusu yapılacak unsurların tespitinde rol oynadığı anlaşılmaktadır. Getirilen en önemli sınırlama ise bu tür varlıkların devri ve kiralanmasının Ticaret Bakanlığı onayına tabi olmasıdır.

IV. Karar Kapsamında Sunulan Destekler

Karar kapsamında sunulan destekler; YLDA'ya sunulan destekler ve kullanıcılara sunulan destekler olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

A. YLDA'ya Sunulan Destekler

Karar kapsamında YLDA'ya sunulan destekler, işbirliği kuruluşları tarafından Ticaret Bakanlığı tarafından destek kapsamına alınan YLDA'nın faaliyete geçirilmesine yönelik olarak aşağıda belirlenen tutar ve oranlar açısından öngörülmüştür. Söz konusu desteklerin harcama kalemleri Karar'ın uygulama usul ve esaslarına ilişkin bir genelge ile belirlenecektir.

Karar kapsamında sunulan destek kalemleri arasında yurtdışında ilk kez kurulan tesislerin ve uçtan uca tüm lojistik süreçlerin yürütülmesini teminen bu tesisler ile entegre çalışacak dağıtım ağının, cep depoların ve bu ağın işletilmesine yönelik kurulum, destek, bakım, bilişim sistemleri, teknik donanım ve dekorasyon, yatırım, ruhsat ve izin giderleri, bunlarla ilgili hukuki danışmanlık giderleri ile yurtdışı stratejik varlıkların kiralanması ve işletilmesi giderleri yer almaktadır. Bu gider kalemlerinin, YLDA başına en fazla 60.000.000 TL ile sınırlı olmak kaydıyla %70 oranında karşılanacağı belirtilmiştir.

YLDA'nın faaliyete geçirilmesine yönelik olarak destekler arasında, yurt dışında kiralanmış veya üçüncü parti lojistik (3PL) hizmetlerinin satın alındığı Ticaret Bakanlığı tarafından uygun görülen cep depoları ve tesisler için yapılacak birtakım işletme giderleri de bulunmaktadır. Buna göre, bu tür cep depoları ve tesisler için kira, ruhsat ve izin giderleri, komisyon harcamaları ve ilgili hukuki danışmanlık giderleri ilk iki yıl için %70 oranında, takip eden yıllar için ise %50 oranında ve YLDA başına yıllık en fazla şirket başına 24.000.000 TL ile sınırlı olarak karşılanacaktır.

YLDA için yurt dışında yapılacak birtakım tanıtım faaliyetleri de desteğe tabi kılınmıştır. Buna göre YLDA için yurtdışında yapılan reklam, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri için verilecek destekler %50 oranında ve YLDA başına yılda en fazla 3.000.000 TL ile sınırlı olmak kaydıyla, yurtiçinde yapılan faaliyetler için verilecek destekler ise %50 oranında ve YLDA başına yıllık en fazla 1.200.000 TL ile sınırlı olmak kaydıyla sağlanacaktır.

YLDA'da yurtdışında istihdam edilen, nitelikleri, Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenen aynı anda en fazla 10 kişinin brüt ücretleri ilk 2 yıl %70, diğer yıllar %50 oranına (yıllık kişi başı 600.000 TL'yi geçmemek kaydıyla) ve YLDA başına yıllık en fazla 4.800.000 TL tutarında desteklenecektir.

Yük sahipleri ve taşımacıları bir araya getiren navlun borsalarının kurulumu ve teknik altyapısının oluşturulmasına ilişkin giderler de, bu borsaların Ticaret Bakanlığı tarafından uygun görülmüş olması kaydıyla ve en fazla 3.600.000 TL ile sınırlı olarak, %60 oranında karşılanacaktır. Bu desteğin amacının lojistik maliyetlerinin yıkıcı fiyat ve rekabet risklerinden arındırılması, lojistik firmalarının finansman erişiminin kolaylaştırılması ve navlun işlemlerinin kolaylaştırılması için yük sahipleri ve taşımacılarını aynı platformda buluşturmak olduğu belirtilmiştir. Bu destek gerçekten de özellikle araçların sayıca azalmasını veya yük sahibi ile taşıyıcı arasındaki bağın kurulmasında tamamen dışarıda bırakılmasını sağlayabilmek için elverişli olması bakımından anlamlıdır. Böylece aracılık maliyetleri azalacak veya ortadan kalkacak, lojistik firmalarının hizmet alanlara daha uygun fiyatlarla hizmet sunması mümkün kılınmış olacaktır.

B. Kullanıcılara Sunulan Destekler

Karar, YLDA tarafından sunulan hizmetlerden yararlanan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK) kapsamında kurulmuş ihracatçı birliğine üye şirketlerin, işletici şirkette veya işbirliği

kuruluşunda ortaklığı bulunmayan ticaret ve sanayi odalarının, sektör dernekleri ve kuruluşlarının, imalatçıların kurduğu dernek, birlik ve kooperatiflerin ihracata yönelik devlet yardımları kararları veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca uygulanan destek programları kapsamında sağlanan destek unsurlarından yararlanmalarına engel teşkil etmemektedir.

V. Destek Süresi

- İşbirliği kuruluşları, Karar kapsamında düzenlenen destek unsurlarından en fazla 5 yıl süreyle yararlandırılır.
- Ticaret Bakanlığı, genelge ile belirlenecek performans kriterleri kapsamında yapacağı değerlendirme neticesinde, performans kriterlerini son üç yıl boyunca karşılayan YLDA'lara 5 yılı aşmamak üzere ilave destek süresi verebilir.
- Toplam destek süresi 10 yılı aşamaz. Performans kriterlerini birbiri izleyen 3 yıl boyunca karşılayamayan YLDA'lar destek kapsamı dışında bırakılacaktır.

VI. Desteklenecek YLDA Sayısı

- Karar kapsamında her yıl desteklenecek YLDA sayıcı Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenecektir. Yıllara sari olmak üzere desteklenen YLDA sayısı toplam 8'i geçemeyecektir.
- Ticaret Bakanlığı, destek süresi dolmadan destek kapsamından çıkarılan YLDA'nın yerine yeni bir yılda YLDA'yı destek kapsamında kapsamına almaya yetkilidir. Bu durum, desteklenecek YLDA sayısında artışa neden olmayacaktır ve destek kapsamına alınan YLDA için destek süresi, kapsamdan çıkartılan YLDA'nın yararlandığı süre mahsup edilmek suretiyle belirlenecektir. Ancak, performans kriterlerine ilişkin şartlar saklı tutulmuştur.

VII. Ödeme İşlemleri

- Karar kapsamında yer alan destekler için yapılacak ödemelerin cinsinin TL veya döviz olmasına göre alınacak referans kurlar Karar'ın 12. Maddesinde belirlenmiştir.
- Ticaret Bakanlığı tarafından ödenmesine karar verilen destekler, ilgili işbirliği kuruluşuna, TCMB tarafından yapılacaktır.
- Karar kapsamında yer alan destek limitleri her takvim yılı başında (ortalama TÜFE + ortalama Yİ-ÜFE) / 2 oranında güncellenir.

SONUÇ:

Karar kapsamında sunulan desteklerden yararlanmak amacıyla Ticaret Bakanlığına başvuracak işbirliği kuruluşlarının, bu desteklerden yararlanırken nimet – külfet dengesini de gözetmesi yerinde olur. Destekten yararlanmayı değerlendirecek işbirliği kuruluşları için en cazip olan husus, Karar'da öngörülen desteklerin kapsamı karşısında getirilen yükün nispeten sınırlı olmasıdır. Ancak, yine de işbirliği kuruluşları tarafından kurulacak YLDA'lar Karar'da sayılan

kuruluşların denetimine tabi olacaktır. Hatta, ilk başvuruyu müteakip YLDA'nın yerinde incelemesi ve inceleme sonucunun Ticaret Bakanlığına rapor edilmesi zorunludur. Diğer yandan destek süresi boyunca izleme ve değerlendirme mekanizması da kurulmuştur. Genelge ile belirlenecek performans kriterlerinin şartları da henüz bilinmemektedir.

Karar kapsamında kurulan ve işletilen YLDA'larda Türk menşeli ürünlere en az %50 oranında yer tahsis edilmesi zorunlu kılınmıştır. Bu zorunluluk da Türk menşeli ürünlerin yurtdışı dağıtım zincirlerine dahil olmasına imkan sağlayacak ve yabancı ürünlerle rekabet etmesine katkı sağlayabilecektir.

Karar kapsamında destekten yararlanacak YLDA'ların her yıl için toplam sayısının sekizi geçemeyeceği dikkate alındığında, destekten yararlanmayı planlayan işbirliği kuruluşlarının ivedilikle ilgili şartları sağladıklarını ispata yarar belgeleri hazırlamak veya bunları en kısa sürede hazır edebilecek ön çalışmaları tamamlamak suretiyle, başvuru usul ve esaslarının belirleneceği genelgenin yayınlanmasını takip etmeleri uygun olacaktır. Bununla beraber, Karar kapsamında destekten yararlanmak isteyen işbirliği kuruluşlarının başvuru şartlarının sağlanması, başvuru ve başvurunun kabulünden sonra dağıtım ağının kurulması ve işletilmesi aşamalarında hukuki destek almaları faydalı olacaktır. Zira, yurt dışında alınacak onaylar ve bu onayın alınması amacıyla hazırlanacak belge ve faaliyetler ilgili yurtdışı Türk makamlarının inceleme ve onayına tabi olacaktır. Bu inceleme ve onayın usulüne uygun yapılması için gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında hukuki destek almak kaçınılmaz olacaktır.

Saygılarımızla,
Köksal Avukatlık Ortaklığı

Hazırlayan:
Av. Can Yoldaş – Av. Didem Ataün